

Sisäasiainministeriö

Viite: SM:n lausuntopyyntö / HE kotouttamisen edistämisestä/SM024:00/2009

Asia: Espoon TE-toimiston lausunto

Yleistä

Lain soveltamisalan laajentaminen koskemaan kaikkia Suomessa asuvia maahanmuuttajia riippumatta maahantulon perusteista on tervetullut uudistus suhteessa voimassa olevaan lakiin. Tähän liittyen ajatus kaikille maahanmuuttajille suunnatun perustietoaaineiston jakamisesta on kannatettava, mutta tuskin riittävä tapa varmistaa se, että esimerkiksi tieto alkukartoituksista ja mahdollisuudesta kotoutumiskoulutuksiin saavuttaa myös työssä tai työvoiman ulkopuolella olevat maahanmuuttajat. Nykytilanteessa kunnilla ei ole korvamerkittyjä resursseja kotoutumista edistävien toimenpiteiden toteuttamiseen eikä peruspalveluissaan organisaatiota, joka toteuttaisi aktiivisen ohjaamisen tällaisiin toimenpiteisiin. Tähän tilanteeseen lakiesitys ei tuo muutosta. Siksi aktiiviset, kotoutumista edistävät toimenpiteet varmasti jatkossakin kohdistuvat käytännössä erityisesti maahanmuuttajiin, jotka ovat työttömiä työnhakijoita työ- ja elinkeinotoimistossa, ja kunnat pyrkivät ohjaamaan kaikki toimeentulotukea saavat maahanmuuttajat työ- ja elinkeinotoimistojen asiakkuuden kautta kotoutumista edistäviin toimenpiteisiin, olipa toimenpiteiden kautta työllistyminen realistista tai ei.

Esityksessä todetaan, että päävastuu aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen järjestämisestä on työ- ja elinkeinoministeriöllä, ja että opetushallinnon vastuulla on maahanmuuttajakoulutuksen yleinen kehittäminen.

Käytännössä työ- ja elinkeinoministeriön aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutukseen suuntaamat resurssit eivät ole erillisiä, kotoutumiskoulutuksiin suunnattuja varoja, vaan osa valmentavan työvoimakoulutuksen budjettia. Vuosi vuodelta Uudenmaan ELY-keskuksen valmentavan työvoimakoulutuksen määrärahoista yhä suurempi osa ohjataan kotoutumiskoulutusten toteuttamiseen. Esimerkiksi Espoon työ- ja elinkeinotoimiston hallinnoimista työvoimakoulutuksista 49 prosenttia on suunnattu maahanmuuttajille. Tilanne on sikäli kestävä, että maahanmuuttajille suunnattujen koulutuksien osuuden kasvaessa muille työnhakijoille tarjottavan koulutuksen suhteellinen määrä vähenee. Jotta maahanmuuttaja-asiakkaan mahdollisimman nopea kotoutuminen ja työllistyminen työhallinnon toimenpitein voidaan saavuttaa, on kotoutumiskoulutusta oltava riittävästi. Ilman kotoutumiskoulutuksiin suunnattuja, korvamerkittyjä

Espoon työ- ja elinkeinotoimisto

2(7) määrärahoja kotoutumista edistävien työvoimakoulutusten määrä ei koskaan tule olemaan riittävä maahanmuuttajien ohjaamiseksi alkukartoituksessa suositeltuun suomen tai ruotsin kielen kielikoulutukseen.

Työ- ja elinkeinotoimiston palvelujen piiriin kuuluvat myös oppivelvollisuusiän ohittaneet, 17 vuotta täyttäneet maahanmuuttajanuoret, joilla ei lähtömaasta ole peruskoulun oppimäärää vastaavaa pohjakoulutusta. Näiden nuorten opiskeluvälineet eivät riitä toisen asteen koulutukseen vaikka tarvittava suomen kielen taito joko omaehtoisessa tai työvoimakoulutuksessa saavutettaisiin. Pääkaupunkiseudulla näiden nuorten kotoutumiskoulutus on pyritty toteuttamaan ohjaamalla heidät erilaisiin suomen kielen opiskelua ja peruskouluopetusta tai suomen kieltä, ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaa opetusta ja kuntoutusta yhdisteleviin toimenpiteisiin. Jotta jatkossa varmistettaisiin se, että jokainen puutteellisella koulutustaustalla maahan tullut kotoutettava, 17 vuotta täyttänyt nuori saa toisen asteen jatko-opinnot mahdollistavan kotoutumiskoulutuksen, tulisi ongelmaan ensisijaisesti puuttua etsimällä opetusministeriön johdolla asiaan valtakunnallinen ja pysyvä ratkaisu.

Viitaten kommentteihin lain soveltamisalasta viranomaisten nykyistä selkeämpi ja yksityiskohtaisempi työnjako sekä maahanmuuttajien kotoutumista edistävistä toimenpiteistä säättäminen niin, että ne muodostavat johdonmukaisen kokonaisuuden riippumatta rahoittavasta tahosta, on erityisen toivottavaa ja kannatettavaa. Vain viranomaisten yksityiskohtaisen ja selkeän työn- ja vastuujaon kautta maahanmuuttajan ohjautuminen hänen tilanteeseensa parhaiten sopivaan palveluun ja kotoutumista edistävään toimenpiteeseen heti kotoutumisen alkuvaiheessa voidaan varmistaa. Lakiesityksessä itsessään viranomaisten velvollisuudet ja eri tahojen välinen työnjako jäävät silti useissa kohdissa epäselviksi. Ja käytännön työnjako tulee jatkossakin riippumaan siitä, kuinka kussakin kunnassa toimii yhteistyö työ- ja elinkeinotoimiston kanssa, ja kuinka paljon resursseja kunnassa ollaan valmiita sitomaan työssä tai työvoiman ulkopuolella olevien maahanmuuttajien alkukartoituksiin, kotoutumista edistäviin toimenpiteisiin ja niihin ohjaamiseen.

Pykäläkohtaisia kommentteja ja havaintoja

8 § Ohjaus ja neuvonta

Tälläkin hetkellä Espoon työ- ja elinkeinotoimistossa toteutuu asianmukainen ja asiantunteva ohjaus riippumatta siitä, mikä on ollut maahanmuuttajan maahantulon peruste. Ongelmana on ollut se, että työ- ja elinkeinotoimisto on hyvän tavoitettavuutensa ja maahanmuuttaja-asiakkaalle aina tarvittaessa järjestettävän omakielisen tulkkauksen ansiosta joutunut asemaan, jossa ohjaus ei liity vain työ- ja elinkeinotoimiston maahanmuuttajapalvelujen päätehtävään eli kotoutumista ja sen kautta työllistymistä edistäviin toimenpiteisiin. Suuri osa ohjausajasta kuluu kunnan peruspalveluihin tai muiden viranomaisten palveluihin liittyvään neuvontaan ja niiden pariin ohjaamiseen. Kaikki tämä on poissa tehokkaasta työllistämisestä ja toimenpiteiden teosta.

Espoon työ- ja elinkeinotoimistossa on marraskuusta 2008 alkaen toteutettu maahanmuuttajien kohdalla asiakaspalvelumallia, jossa jokainen uusi, kotoutumiskoulutuksen tai muiden kotoutumista edistävien toimenpiteiden tarpeessa oleva maahanmuuttaja-asiakas ohjataan heti työnhakijaksi ilmoittautumisen yhteydessä alkukartoitukseen. Kotoutumissuunnitelma on tehty alkukartoitukseen ja asiakkaan henkilökohtaisiin tarpeisiin perustuen, ja suunnitelmasta on näin pyritty tekemään mahdollisimman yksilöllinen ja yksityiskohtainen. Perustuen toimiston omiin kokemuksiin alkukartoituksesta alkavan asiakaspalveluprosessin käytännön toteutuksesta ja sen tuomista ohjauksen tehostamisen mahdollisuuksista lakiin sisältyvä velvoite alkukartoituksen järjestämisestä on erityisen kannatettava.

Työ- ja elinkeinotoimiston näkökulmasta kannatettavaa on myös kunnan velvoittaminen alkukartoituksen järjestämiseen maahanmuuttajille, jotka eivät ole työ- ja elinkeinotoimiston asiakkaita. Näin esimerkiksi kotiäitien suomen kielen oppiminen ja muu kotoutuminen saattaisi tehokkaammin edetä jo ennen työhakija-asiakkuutta työ- ja elinkeinotoimistossa, kun maahanmuuttaja pääsisi tasoaan ja tarpeitaan vastaavaan suomen kielen omaehtoiseen koulutukseen mahdollisimman pian maahan tultuaan.

Lakiesityksestä pitää selvittää tarkemmin miten alkukartoituksen syvyys ja yksilöllisyys määritellään, kuka sen määrittelee (esim. TE-hallinnossa yhtenäinen linjaus) ja miten turvataan alkukartoituksen tasalaatuisuus. Selkeämmin pitää myös määritellä vastuu alkukartoituksesta (TE-toimisto – kunta) eri kohderyhmien kohdalla ja miten tieto alkukartoituksen tuloksesta siirtyy toiselle viranomaiselle.

Testipiste-projektin myötä kunnan ja työ- ja elinkeinotoimiston yhteisille alkukartoituksille on pääkaupunkiseudulla avautumassa elokuussa 2010 myös käytännön mahdollisuus. Helsinki on päätöksen osallistumisestaan tehnytkin, mutta Espoon ja Vantaan maahanmuuttajilla ei kyseiseen alkukartoituspisteeseen ole vielä pääsyä.

11 § – 18 § Kotoutumissuunnitelmaa koskevat pykälät

Työ- ja elinkeinotoimistossa laaditaan tällä hetkellä kotoutumissuunnitelma kaikille maahanmuuttajille, joiden ensimmäisestä kotikuntamerkinnästä väestötietojärjestelmässä on kulunut alle kolme vuotta. Oikeus rinnasteisiin kotoutumiskoulutuksiin on maahanmuuttajalla, jolla on voimassaoleva kotoutumissuunnitelma ja jonka työttömyysturvana on työmarkkinatuki. Jos maahanmuuttajan työttömyysturvana on työttömyyspäiväraha, hänellä ei ole oikeutta rinnasteiseen toimenpiteeseen vaikka hänelle olisikin laadittu kotoutumissuunnitelma. Lakiehdotuksesta saa käsityksen, että omaehtoista kotoutumista edistävää opiskelua voitaisiin tukea työmarkkinatuen saajan lisäksi myös työssäoloehdon täyttäneen maahanmuuttajan kohdalla jolle on laadittu kotoutumissuunnitelma. Tämä uudistus olisi tervetullut.

Suurin muutos oikeudessa kotoutumissuunnitelmaan on ehdotuksen perusteella se, että kotoutumisoikeus alkaa siitä, kun tehdään päätös kotoutumissuunnitelman tarpeellisuudesta. Tällaisen muutoksen tulisi koskea myös TE-toimistoon työnhakijaksi rekisteröityneitä, koska nykytilanteessa TE-toimistoon työnhakijaksi

4(7) rekisteröityneillä kotoutumisoikeus alkaa kulua ensimmäisestä kotikuntamerkinnästä väestötietojärjestelmään. Näin maahanmuuttajan kotoutumisoikeus olla ohi siinä vaiheessa, kun hän pääsee aktiivisten kotouttamistoimenpiteiden piiriin työ- ja elinkeinotoimiston asiakkaana.

Kannatettavaa on myös se, että lakiehdotuksessa asetetaan selvät velvoitteet kotoutumissuunnitelmien säännölliseen tarkistamiseen. Mutta kotoutumissuunnitelmien päivittäminen kotoutumistoimenpiteiden päättyessä ja/tai vähintään kerran vuodessa vaatii työ- ja elinkeinotoimistojen maahanmuuttajapalveluihin lisäresursseja, joita pääkaupunkiseudulla aiesopimuksen yhteydessä saatiinkin määrääjäksi. Espoossa näiden lisäresurssien turvin esimerkiksi kotoutumiskoulutuksissa olevien suunnitelmia päivitetään kenttätöinä kouluttajien tiloissa yhteistyössä kouluttajien kanssa. Tällä hetkellä Espoon työ- ja elinkeinotoimiston maahanmuuttajapalvelut-yksikössä palvelee kotoutuja-asiakkaita 5 vakinaista virkailijaa ja 6 määräaikaisesti valtiolle työllistettyä virkailijaa, joista viiden palkkaus on pääkaupunkiseudun aiesopimuksen ansiota. Tämän miehityksen turvin kaikkien kotoutumissuunnitelmien päivitys onnistuu laissa ehdotetulla tavalla.

13 §:ssä "työ- ja elinkeinotoimistoa ja kuntaa veloitettaisiin tekemään pääsääntöisesti yhteistyötä kotoutumissuunnitelmien laatimisessa". Espoon maahanmuuttajapalveluiden sosiaalityöntekijät osallistuvat työ- ja elinkeinotoimistossa voimassa olevan lain mukaan pääsääntöisesti pakolaisten ja kansainvälistä suojelua saavien kotouttamissuunnitelmien laatimiseen, vaikka usein sosiaalityöntekijöiden rooli tietosuojakysymysten vuoksi jää suunnitelmaa laadittaessa muodolliseksi. Muiden toimeentulotukea saavien kotoutuja-asiakkaiden suunnitelmia päivitetään yhteistyössä aluesosiaalitoimessa kunkin alueen kanssa sovitulla tavalla. Kolmikantahaastattelut tapahtuvat sosiaalitoimen tiloissa, mikä onnistuu jälleen 1.1.2010 voimaan tulleen aiesopimuksen tuomien lisäresurssien voimin ainakin Espoossa. Mutta ns. normaalimiehityksellä eli viiden kotoutuja-asiakkaita palvelevan virkailijan voimin nykyisen käytännön jatkaminen on haastavaa.

Yksityiskohtaisissa perusteissa korostetaan 12 §:n ja 14 §:n kohdalla aivan oikein nopean koulutukseen tai muuhun toimenpiteeseen pääsyn merkitystä. Toimenpiteeseen pääsyn tavoiteajasta säädettäisiin 14 §:ssä nykylainsäädäntöä vastaavalla tavalla. Työ- ja elinkeinohallinnon käytössä vuosittain olevilla kotoutumiskoulutuksiin varatuilla määrärahoilla voimassa olevan lain tavoiteaikoja ei kaikkien maahanmuuttaja-asiakkaiden kohdalla ole pääkaupunkiseudulla voitu saavuttaa.

19 § Kotoutumistuki

Pykälässä ehdotetaan, että työnhakijaksi rekisteröityvä maahanmuuttaja saisi jatkossa työmarkkinatukea työnhaun alusta alkaen. Käytännössä Espoon työ- ja elinkeinotoimiston maahanmuuttaja-asiakkaat ovat saaneet kotoutumistukea työnhaun alusta lukien, koska toimiston vahvojen alkupalvelujen ansiosta maahanmuuttaja-asiakkaalle on tehty ensimmäinen kotoutumissuunnitelma (jossa sovitaan alkukartoitukseen osallistumisesta ja yksilöllisen kotoutumissuunnitelman teosta) heti työnhakijaksi ilmoittautumisen yhteydessä. Lain muutosehdotus on sikäli tervetullut, että kotoutumissuunnitelmaa ei tarvitse enää tehdä maahanmuuttajan työttömyysturvaoikeuden vuoksi, vaan voimavarat voidaan keskittää yksilöllisen

⁵⁽⁷⁾ kotoutumissuunnitelmaan laatimiseen yhdessä asiakkaan kanssa ja alkukartoitukseen perustuen.

20 § – 21 § Kotouttamiskoulutusta koskevat pykälät

On hyvä, että kotouttamiskoulusta koskevilla pykälillä korostetaan kotimaisten kielten opiskelua, työelämään pääsyä ja yhteiskunnassa pärjäämiseen liittyviä valmiuksia. Hyvää on myös se, että koulutuksessa saavutettavalle kielitaidolle on asetettu tavoitetaso (B1.1, eli toimiva peruskielitaito). Jotta maahanmuuttaja voisi saavuttaa kyseisen kielitaitotason suomen kielen työvoimakoulutuksissa, on jo nykyisellään riittämättömät koulutuksen hankintaresurssit saatava velvoitteiden ja tavoitteiden tasolle. Tällä hetkellä pääkaupunkiseudun suomen kielen työvoimakoulutusten lopullinen tavoitetaso on A2.2 (astetta alempi taso verrattuna B1.1:een).

22 § – 24 § Omaehtoista opiskelua koskevat pykälät

Espoon työ- ja elinkeinotoimiston maahanmuuttajapalveluissa omaehtoisen koulutuksen rinnastamisen ehdoton edellytys on ollut se, että opiskelu edistää maahanmuuttajan kotoutumista ja työllistymistä. Tältä osin lakiehdotus ei tuo vallitsevaan tilanteeseen mitään uutta Espoon osalta.

Tervetullut on ehdotus siitä, että omaehtoisen opiskelun tukeminen työvoimapoliittisen aikuiskoulutuksen tavoin rajattaisiin 24 kuukauteen kutakin opintojen muodostamaa kokonaisuutta kohti. Kun aika on rajallinen, se vaikuttanee positiivisesti opintojen ja sitä myötä kotoutumisen edistymiseen. Toisaalta erityisesti ammatillisen koulutuksen osalta 24 kk on pidettävä liian lyhyenä. Puhtaan kielikoulutuksen osalta 24 kk on pääosin riittävä.

Erinomainen uudistus on, että omaehtoisen opiskelun tukemisesta voidaan painavasta syystä päättää myös opintojen aloittamisen jälkeen. Mutta uudistus ei muuta sitä tosiasiaa, että jos 17-vuotias maahanmuuttaja on aloittanut päätoimisen opiskelun ilmoittautuessaan työnhakijaksi työ- ja elinkeinotoimistossa, hänellä ei ole oikeutta työmarkkinatukeen, koska hänet katsotaan työttömyysturvalain mukaan päätoimiseksi opiskelijaksi. Maahanmuuttajan opintoja ei siten voida myöskään tukea omaehtoisena opiskeluna työvoimapoliittisena aikuiskoulutuksena, vaikka tämä lienee ollut lainvalmistelijan tarkoitus.

Lakiehdotuksesta saa käsityksen, että omaehtoista kotoutumista edistävää opiskelua voitaisiin tukea työmarkkinatuen saajan lisäksi myös työssäoloehdon täyttäneen maahanmuuttajan kohdalla jolle on laadittu kotoutumissuunnitelma. Tämä uudistus olisi tervetullut.

Lähtökohtana on, että kotoutumista edistävää omaehtoista opiskelua tuetaan samoin edellytyksin kuin työvoimapoliittista koulutusta. Mitä tämä tarkoittaa käytännössä? Vaaditaanko opiskelulta sama tuntimäärä kuin työvoimapoliittisessa aikuiskoulutuksessa, jossa se on pääasiassa 7 tuntia päivässä ja läsnäoloa 5 päivää viikossa?

6(7) Lakiehdotuksessa on kuitenkin samoja elementtejä kuin JTPL:n 9.luvun mukaisessa työttömyysetuudella tuetussa omaehtoisessa opiskelussa. Eikös olisi ollut helpompaa että noudatettaisiin JTPL:n 9.luvun säädöksiä kaikessa omaehtoisen opiskelun tukemisessa ja maahanmuuttajien kohdalla lisättäisiin ainoastaan 23 §:n mukaiset koulutusvaihtoehdot. Silloin olisi samanlaiset kriteerit kaikilla TE-toimiston eri asiakasryhmillä.

Omaehtoisen opiskelun otsikko sotkeutuu helposti JTPL 9 luvun työttömyysetuudella tuetun omaehtoisen opiskelun tukemisen kanssa. Tämän vuoksi pitäisi käyttää eri nimitystä tästä koulutuksesta (esim. rinnasteinen koulutus?)

29 § Monialainen yhteistyö paikallistasolla

Kolmannessa momentissa viitataan paikallisiin tai seudullisiin, kotoutumista edistäviin ja tukeviin yhteistyösopimuksiin. Pykälän perusteluissa hyvänä esimerkkinä tällaisista sopimuksista mainitaan pääkaupunkiseudun kuntien ja valtion välille solmittu aiesopimus. Espoon työ- ja elinkeinotoimisto on erittäin tyytyväinen aiesopimuksen mukanaan tuomiin lisäksi virkailijaresursseissa sekä sopimuksen myötä käynnistyneeseen kaupungin ja työ- ja elinkeinotoimiston entisestään tiivistyneeseen yhteistyöhön maahanmuuttajien kotoutumisen tukemisessa.

On kuitenkin tärkeää muistaa, että ilman valtion sopimuksen myötä pääkaupunkiseudulle suuntaamien ja kipeästi kaivattujen lisäresurssien myöntämistä, ei nyt käynnissä oleva yhteistyön kehittäminen olisi ollut mahdollista. Vaikka sopimus on solmittu vuosille 2010–2012, todetaan sopimuksessa, että siinä määriteltyjen "toimenpiteiden tarve ei ole määräaikainen, vaan tarve maahanmuuttajien työllisyydenhoidon kehittämiseksi on pysyvä ja vahvistuu entisestään nopeasti kasvavan maahanmuuttajaväestön mukana". Aiesopimuksen piiriin kuuluvan yhteistyön resurssit tulee turvata sopimuskauden jälkeenkin, jotta Espoossa sopimuksen aikana kehitettävät ja jo hyvään alkuun päässeet käytännöt jatkuvat sopimuskauden päätyttyä.

33 § Valtion kotouttamisohjelma, 34 § Sisäasiainministeriön tehtävät, 35 § Ministeriöiden välinen yhteistyöelin

Työllisyydenhoito kuuluu valtionhallinnossa työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalle ja kotouttamisasioiden tärkein toimija valtion paikallishallinnossa on työ- ja elinkeinotoimisto.

Ehdotuksessa sisäasiainministeriöllä olisi vastuu kotouttamispolitiikan yleisestä kehittämisestä, suunnittelusta ja ohjauksesta. Lisäksi sisäasiainministeriön roolia kotouttamisen, kotoutumisen ja etnisten suhteiden edistämiseen liittyvissä tehtävissä edelleen vahvistettaisiin. Sisäasiainministeriö myös koordinoisi tilasto- ja rekisteritietoja tuottavien toimijoiden yhteistyötä kotouttamisen, kotoutumisen ja etnisten suhteiden arvioinnin ja seurannan toteuttamiseksi.

Kun kotouttamisasioiden tärkein toimija valtion paikallishallinnossa on työ- ja elinkeinotoimisto ja kotouttamisen keskeisimmät välineet kuuluvat muiden kuin sisäasiainministeriön alaisuuteen (kuten työvoimapolitiittinen kotoutumiskoulu/työ- ja elinkeinoministeriö), on ministeriöiden välisestä yhteistyöstä tärkeää säätää laissa.

Erinomaista olisi, että työ- ja elinkeinotoimisto voisi saada tarvitsemiaan tietoja kuntaanosoitusrekisteristä. Tällöin kotoutumiskoulutusta ja muita voimavaroja voidaan kohdentaa esimerkiksi suurina ryhminä tulevien pakolaisten tarpeisiin.

57 § – 74 § Osallisena Suomessa -kokeilu

Osallisena Suomessa –kokeilun ajatus siitä, että kokeilussa mukana olevissa kunnissa toteutettaisiin vaihtoehtoisia ja joustavia kotoutumiskoulutuksia, on erinomainen. Samoin on kannatettavaa se, että kokeilun toimenpiteet suunniteltaisiin ja järjestettäisiin asiakaslähtöisiin koulutuskokonaisuuksiin.

Kokeilussa aikuisille suunniteltavista kotoutumispoluista voi todeta sen, että työvoimapolitiittinen kotoutumiskoulutus jo toteuttaa polkua 1 työelämään suuntautuvien maahanmuuttajien osalta. Jos työ- ja elinkeinotoimiston vastuulla ei olisi myös erityistukea tarvitsevien maahanmuuttajien kotouttamiskoulutus sekä niiden maahanmuuttajien kotouttaminen, jotka tosiasiallisesti eivät ole suuntautumassa työelämään joko ikänsä tai vajaakuntoisuutensa vuoksi, olisivat nykyiset työvoimapolitiittiseen kotoutumiskoulutukseen suunnatut määrärahat riittäviä.

Kotoutumista edistävien toimenpiteiden kehittäminen niin, että ne muodostavat johdonmukaisen kokonaisuuden riippumatta rahoittavasta tahosta, on erityisen toivottavaa ja kannatettavaa. Kokeilun toteuttaminen yhteistyönä kunnan ja työ- ja elinkeinotoimiston kesken toisi jälleen lisää mahdollisuuksia täsmentää kunnan ja työ- ja elinkeinotoimiston työnjakoa kotoutukseen liittyen, kehittää esimerkiksi Espoon kotoutumispalveluja ja erityistukea tarvitseville kotoutujille sekä 17 vuotta täyttäneille nuorille tarjolla olevia toimenpiteitä.

63 §:n 2.mom. todetaan kokeilun mukaiseen koulutukseen osallistuvalla maahanmuuttajalla olisi aina oikeus hakeutua TE-toimiston asiakkaaksi, vaikka osa heistä ei työelämään hakeutuisikaan. TE-toimiston ydintehtävä on työmarkkinoille välittäminen. Miksi työelämään hakeutumattomia pitäisi rekisteröidä TE-toimiston asiakkaaksi ?

Miksi tällainen määräaikainen tiettyjä kuntia koskeva kokeilu sisällytetään lain kokonaisuudistukseen? Tulisiko kokeilua koskevia tavoitteita edistää kuitenkin muilla erillistoimin? Tuntuu myös oudolta että kokeilulaki astuu voimaan ennen varsinaista lakia. Kokeilua koskeva lainsäädäntö tulisi säätää erillisenä määräaikaisena lakina.

Osallisena Suomessa –kokeilu on kuitenkin projekti, joka tulee päättymään. Suurin haaste lienee hyvien/syntyneiden kotoutumiskoulutusmallien jatkuminen kokeilun päätyttyä.

